

מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.

שלום! מה שלומכם? ערב טוב, שבוע טוב! אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', פרשת חיי שרה תשפ"ז. ובשם ה' נעשה ונצליח.

וכמו שאתם יודעים, אנחנו מנסים להבין את הפרשה על פי 'דרך עץ החיים', שזו הדרך הרוחנית בה אנחנו משתדלים ללכת. ועל פי הכלל של רבנו האר"י הקדוש שאין אדם למד אלא איפה שלבו חפץ כי שם תיקונו – אז אני בודק איזו סוגיה מושכת אותי באותו זמן, כשאני קורא את הפרשה, ואז אני מנסה להתעמק בה. ואז נפתחים הרבה הרבה אוצרות כאלה ואחרים.

אז בעזרת ה', מה שמשך את תשומת לבי היום זה כל הסיפור של אליעזר עבד אברהם, כל השליחות הזו. ולא שיש לנו השגה. אין לנו השגה באברהם אבינו, אין לנו השגה בכלום. אבל אנחנו צריכים ללמוד, "תורה היא וללמוד אני צריך", וללמוד בעיקר כדי לעבוד את ה'. זו האמת. לומדים תורה, אבל לומדים תורה גם בשביל לעבוד את ה', נכון? להתחדד בעבודת ה'.

מפת הקרב: עבד אברהם נשלח למשימה רצינית מאד מאד מאד. ואנחנו ננסה לבחון בשכל הקטן שלנו, בדלות השגתנו, מה היה שם.

טוב, קודם כל הוא שולח את העבד שלו, אליעזר. למה הוא שולח את אליעזר? כנראה לא היה מישהו טוב יותר. אליעזר היה נגוע, הוא רצה לחתן את הבת שלו עם יצחק אבינו. יש גם דעה שהוא היה עוג מלך הבשן והפליט, ושרצה שאברהם יהרג בזמנו כדי להתחתן עם שרה. בקיצור, לא משהו מעולה, אם כי גם דורשים אותו כמובן לשבח.

והוא משביע אותו. הוא משביע אותו, והוא מתחיל לשאול שאלות: 'מה יקרה אם הנערה לא תרצה לבוא? להחזיר את יצחק אבינו לחו"ל?' פעמיים אברהם מזהיר אותו על זה. טוב, הוא היה צריך לשאול? כן. צריך לדעת את גבולות הגזרה של השליחות שלו, באמת מה יקרה אם היא לא רוצה לבוא. אבל מה זה קשור? אם היא לא רוצה לבוא, למה צריך לקחת את יצחק ולהוציא אותו לחו"ל?

יש לנו פה עסק של הקדושה עם הסטרא אחרא. הקדושה – עם ישראל, במקרה זה אברהם אבינו. הסטרא אחרא, זו הסטרא אחרא, יש כל מיני סטרא אחרא, באומות העולם, כל מיני קליפות, כל מיני ענינים. במגע אִתם יכול להיות מצוין, יכול להיות בערך, יכול להיות גרוע. בסופו של דבר, הוא הצליח בשליחות בסיעתא דשמיא. אבל זה באמת לא פשוט, יש פה מלחמה.

מה אני רומז? צריך לקחת את רבקה אמנו משם. יעקב אבינו כשהלך להוציא משם את רחל התעכב שמה שנים, כשעשק אותו לבן הארמי. ולכן יש פה את האזהרה לא להביא לשם את יצחק – אתה הולך להוציא את הניצוצות שלך, את ה'נוקבין' שלך, מבין הקליפות, אז אתה תִּשָּׁאב לתוך הקליפות? אז מה יהיה?

יש בכוונות האר"י ענין של נפילת אפים, שבן אדם בנפילת אפים עושה איזו כוונה להוציא את הניצוצות שעשוקים – אבל אם הוא לא עושה את הכוונה נכון, יכולים לעשוק לו את הנשמה. אז פה שולחים מישהו שהוא עדיין לא בחינת 'ברוך' אלא בחינת 'ארור', ש"אין ארור מתדבק בברוך", זה מה שענה לו אברהם בענין השידוך שהוא רצה לעשות עם הבן שלו, לאליעזר.

אז הנה הוא השליח. הוא הולך עם עוד כמה אנשים, לא הולך לבד. והוא מתפלל לה', יפה מאד. ויש קפיצת הדרך, יפה מאד. ואז הוא ממציא את הענין, את התנאי: אם תבוא

נערה והוא יגיד לה כך וכך, שהוא צמא, והיא תגיד "וגם גמליך אשקֶה" – זה סימן. הוא עשה סימן.

אל תעשו סימן. מי אנחנו שנעשה סימן? כן? "בַּמָּה אֵדָע" שאל אברהם אבינו, ועל זה הלכנו רד"ו שנה לעבדות במצרים, בין השאר. אז לא לעשות סימנים, בן אדם הוא כלום. הוא עשה סימן, זה מעניין. זאת אומרת, אני מתאר לעצמי שכשהוא ראה שהיתה קפיצת הדרך היה המום, 'וואו, יש פה השגחה', איך אומרים היום? 'היה באורות', הוא וכל החבר'ה שבאו, כל הפמליא שלו. עכשיו הוא נכנס לקטע 'טוב, בטח ה' עכשיו ישלח את הנערה, וזה הסימן'. וזה מה שהיה באמת. זאת אומרת, באמת היתה פה סיעתא דשמיא. הוא כיוון בזכות צדקותו של אברהם אבינו, נכון. ו"שלוחו של אדם כמותו"? כן, אבל שליח יכול לעשות חטאים ושהחטאים שלו יפגמו את השליחות. זה כל רגע יכול להשתנות, כל דבר, לפי מה שאדם עושה.

ואין סומכין על הנס. ופה הוא סמך על הנס, שזה יהיה הסימן. ואם זה לא היה יוצא כך? טוב, אחרי שהיא משקה אותו ואת הגמלים הוא כבר נותן לה את הצמידים. אחר כך הוא, בדיווח שם אצלם, הוא משנה את הסדר, היה לו בטחון גמור שהנה נהיה נס. אין סומכים על הנס. "לא בכל שעה ושעה מתרחש נס". גם לגדולי עולם, גם לאבות הקדושים, לא בכל רגע היה להם נס, והיו גם דברים קשים מאד וסכנות גדולות מאד.

והוא בא – בעצם למי הוא בא? מי זו המשפחה הזאת? זו המשפחה של אברהם אבינו. אבל מה הטבע שלהם? יש להם טְבָעִים טובים, שזה חסד, רואים את רבקה. רבקה בכלל משהו מיוחד. אבל יש גם קלקולים. היא היתה צנועה וכן הלאה, וזה לא היה מנהג המקום. היתה שמה רמאות במנהג המקום. אחר כך יצא משם לבן, הידוע ברמאותו.

ואנשי חסד יכולים להיות נחמדים מאד, אבל רמאים או פוגמים, או כל מיני מניפולציות – ותאבי בצע, ברור. תאבי בצע, זה מאד מאד הולך ביחד עם הקלקולים של קו ימין, הקלקולים של החסד, החסד של הסטרא אחרא, של הטומאה. זה שהם עושים חסד זה עוד לא אומר כלום, יש עוד אומות שעושות היום חסד וזה לא חסד באמת, כן, "וְחֶסֶד לְאֻמִּים חַטָּאת".

בקיצור, הוא בא לשם, כבר שם לה צמידים. זה מוריד בעיני בשר ודם כמונו, מוריד את המשא ומתן, שהיד שלו תהיה על התחתונה במשא ומתן. הוא כבר מראה שיש לו כסף וזהב והוא 'וואו', 'מוישה גרויס' כמו שאומרים. וזה מביא תאות בצע. אה, הוא חושב להשתמש בתאות הבצע כדי לשחד אותם, להביא להם עוד כסף, ויביאו את הנערה. ומי אמר שזה ילך? אולי זה יהיה גרוע יותר.

בקיצור, הוא פה עשה מעשה שאנחנו הקטנים, אם היינו צריכים להחליט – צריכים לחשוב, מפת הקרב. מה זה מפת הקרב? – זה קרב. הוא בא להוציא משם את בת הזוג של יצחק אבינו, להקים את עם ישראל. זה לא משהו 'בקטנה'. אז זו מלחמה: הקליפה רוצה לעשוק, הקליפה רוצה לרמות, הקליפה רוצה לעכב. מבינים? אז אי אפשר לבוא 'באורות', 'בגלל שעשו לי נס, אז יהיה לי עוד נס ועוד נס ועוד נס'. לא, רבותי. לא. צריך לבוא למלחמה, מוכנים למלחמה. יש פה מלחמה, ורואים את זה בהמשך.

וכשהוא כבר יושב אִתם הוא גם כן ממהר, הוא רוצה לגמור ענין מהר, לפני שהוא יאכל, לפני שהוא ישתה – 'נותנים את הנערה, כן או לא?' והוא מספר להם. איך הוא בא לעסקה, איך הוא בא? הוא בא עם הנסים והנפלאות: 'הנה, עשיתי תנאי, ה' קיים את התנאי. והיום יצאתי מבית אברהם, וכבר הגעתי לפה. הכל מעל הטבע. הכל מעל הטבע, ואתם חייבים לקבל את זה'.

מעניין... מי אמר שהם יקבלו את זה? בַּפֶּה – כן: "וואו, כן, מה' יצא הדבר, זה יצא מה'. הכל יצא מה'". זאת אומרת, בבית, במשפחה הזאת דיברו על ה' יתברך, אברהם אבינו בא משם. אבל האם היה לזה כיסוי? שהם האמינו בה' והתבטלו בפני ה' ולכן הם יתנו את רבקה בסבר פנים יפות? לא, רבותי. לא. רואים שלא. אבא של הנערה רצה לעכב. אז בא מלאך והמית אותו, מלאך מהשמים – הנה, זה כבר הנס השלישי.

ואם לא היה בא מלאך מהשמים וממית אותו, מה היה קורה – עכשיו שהם כבר ראו שיש לו מלא גמלים עם כסף ומגדנות וזהב ומי יודע מה היה שמה וכל השטר של הירושה? 'כדאי לכם להביא את הבת' – 'אה, כן? טוב, נחשוב על זה. אה, אתה ממהר? טוב, ביי'. מכירים את הקונצים של המשא ומתן, כן? ההוא נכנס לחנות ומתווכח, כשהוא לא מוריד במחיר הוא יוצא מהחנות כדי שהוא ירוץ אחריו, כל הסיפורים האלה? כל מיני תכסיסים של משא ומתן שזה כבר שחוק מאד.

אז הוא בא והביא כמטבע גם את הענין של הכסף והירושה, וגם הנסים שנעשו, וגם את זה שזה אברהם אבינו, וגם זה שהוא בטח בה', התפלל לה' וה' ענה לו – דברים יפים, אין מה להגיד. אבל אין פה זהירות. עובדה שאבא שלה רצה לעכב. ואם לא היה בא מלאך? היו צריכים לשאול את פי הנערה. ואם הנערה לא היתה כל כך בטוחה כמו רבקה אמנו הצדקת, מה היה קורה? 'אני לא רוצָה', 'אה, אני רוצה אבל לא עכשיו. רוצה עוד שנה, עוד שנתים. אני עוד קטנה'.

מבינים? יש פה, בקיצור, מאבק – מעל הטבע, נסים בתוך הטבע, צד הקדושה, צד הקליפה. הקליפה מיופה קצת עם 'כן, אם זה מהשמים אנחנו מקבלים את זה', אבל באמת יש דברים אחרים. רואים את זה אחר כך כשיעקב אבינו מגיע, איך ההוא רצה לדעת אם גם הוא הביא כסף וזהב ורצה לעשוק את הכסף.

ועד שאברהם אבינו זכה לצאת משם ולזכות בארץ ישראל, אליעזר שואל אותו אם להחזיר את יצחק לשם? מה, הוא לא מבין מה המשמעות של זה? הגבר הולך אחר האשה, או האשה הולכת אחרי הגבר? ה' נתן את הארץ הזאת, ונוציא אותו החוצה כדי שישתקע שם? ליעקב אבינו גם לא היתה ברירה, כי עֵשָׂו רדף אותו ורצה להרוג אותו, והיה צריך להביא משם את רחל ולאה – וגם יצא, איך אומרים? בנסי נסים משם.

בקיצור, רבותי, החיים הם מלחמה בין הקליפה לבין הצד של הקדושה. כל רגע ורגע המלחמה הזו נמשכת. זה לא נפסק עד שנגמר הרע. מתי נגמר הרע? בגאולה השלמה. כל עוד שיש רע יש מלחמה, יש תחבולות, יש מניפולציות, יש שקרים, יש מלכודות, יש מדות רעות, יש אחד בפה ואחד בלב – וצריך זהירות גדולה מאד, ולבדוק את מפת הקרב שמשתנה בכל רגע. זה אני אומר בשבילנו, כן? אבל רואים את זה בפרשה, ואנחנו מנתחים את זה כדי ללמוד.

ברור שאם ה' עושה לך נס – איזה יופי. אבל כתוב, אם אדם נכנס למקום סכנה, שעת סכנה, ונעשה לו נס – "מנכין לו מזכיותיו", וזה אם הוא בכלל ניצל. מבינים? אז הענין של ההשתדלות זה השתדלות. מלחמה זו מלחמה. מלחמה רוחנית זו מלחמה רוחנית. קליפה זו קליפה, כמה שנחמדים ויוואו, כן? ואחר כך הם נתנו ברכה יפה מאד לרבקה.

איזו זכות. אין כמו רבקה אמנו. איזו זכות היתה לה, איזו נשמה, איזו אישיות, פלא פלאים – כל חייה, לא רק בחלק הזה. ופה בחלק הזה: "הֲתֵלְכִי עִם הָאִישׁ הַזֶּה"? – היא בטחה בה'. כבר לא היה להם מה להגיד. לא היה מה לעשות, רק לברך: 'טוב, ביי. תביא כסף. תביא משהו'. מבינים?

אם נתעמק עוד בעניני הגלגולים: כשרבקה הגיעה לאיפה שיצחק והתחתנה אתו היא נכנסה לאהל של שרה אמנו – וחזרה הברכה בעיסה, הנר דולק מערב שבת לערב שבת, וענן קשור מעל לאהל. הענן, בעזרת ה' – השכינה הקדושה. מה הם דוקא שלושת הדברים האלה? למה כשהיא באה זה חזר? בגלל שאברהם ושרה היו תיקון של אדם וחוה. התיקון הזה ממשיך עם רבקה ויצחק אבינו. וזה ממשיך אחר כך גם עם יעקב אבינו ונשותיו. מבינים? וזה נמשך בכלל עד שנגמור את התיקון, עד הגאולה השלמה כל זה ממשיך, כל פעם יש נסיונות ובירורים וניצוצות וענינים שמתגלגלים.

אז ברגע שהיא חזרה – הנה, התחיל שלב ב' של תיקון אדם וחוה: העיסה – בגלל שאמרנו שהיא פגעה בחלתו של עולם, כן? חוה, אז הנה עכשיו יש ברכה בעיסה. וכיבתה נרו של עולם, שזה אדם הראשון. וסילקה את השכינה וסילקו אותם מגן עדן. כל זה מתוקן, עכשיו זה בא ומגיע.

פלא פלאים, תמיד נוגע ללב התגובה של רבקה אמנו כשראתה את יצחק אבינו מרחוק ושאלה 'מי זה?' – וכמעט נפלה מהגמל, וכיסתה את עצמה. פששש... איזה דבר, אה? היא הבינה, הבינה. היא הרגישה. מיד הגיבה. היא תמיד הגיבה, תמיד, תשימו לב. חוץ מכל מעלותיה היא היתה עם תושיה גדולה ופקחית מאד, חוץ מרוח הקודש והנבואה. מבינים מי זאת רבקה? פלא פלאים, זכותה תגן עלינו. וזכות כל האבות הקדושים והאמהות הקדושות תגן עלינו, שיבוא משיחנו במהרה ברחמים ובנעימים, כי מה אנו מה חיינו, ושה' יאיר את עינינו בתורתו!

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק בעבודתו יתברך!

נא להפיץ את מעינות 'דרך עץ החיים' בכל מקום ובכל זמן לזיכוי הרבים, למען שמו באהבה. ונא להפיץ גם את 'ערב דא"ז' – שירים שאנחנו מנגנים אחר חצות לילה לחזק את הנשמות, שירים שבאים מהשמים. ולהתחזק גם בשמחה! שמחה של מצוה!

לחיים! לחיים! לחיים!

וכל טוב סלה.

'התורשה הרוחנית' מתוך הספר: 'דרך עץ החיים'
מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

רבות מנטיות לבו של אדם – כישוריו, חולשותיו, הגופניות, הנפשיות, התפקודיות, השכליות, מדות האופי – הוא יורש מאביו ומאמו, מסבו, מסבתו ומדודים. אם ההורים מתקנים את עצמם, הם מקילים על הצאצאים הבאים אחריהם.

למשל: אם האב סובל ממדת הכעס ההרסנית אך מתקן פגם זה קודם שבנו נולד, הוא חוסך מהבן שלו את מדת הכעס ההרסנית ממנה סבל.

אם הוא מתקן את הכעס רק באופן חלקי, הרי שמדת הכעס תעבור ללא ספק לבן זה או אחר ועוצמתה תהיה בהתאמה למה שלא תוקן עדיין.

האדם מקבל את כל השפע שלו דרך לבושי נשמתו שקיבל מאביו ומאמו.

ישנה אחריות כבדה.

אגב, למי שזכה במדרגות דקדושה יש יכולת בס"ד לראות את כל התורשה הרוחנית של אדם, של הוריו של האדם ושל שאר קרוביו, ויכול לקבוע בס"ד מה ירש ממי.

נעסוק בנושאים שונים באמונת ישראל, חלקם נושאים שאנשים מתקשים להתמודד עמם, להם ננסה לתת הסבר ע"פ דע"ה.

בס"ד

מתוך נפשי – חירום מתמשך

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

כ"ד חשון תשפ"ז

א. לעתים בעצם זה שמוציאים את האדם מהשגרה שלו ומסדר היום שלו, מעמידים אותו במצב חירום.

ב. מצב חירום מעמיד את האדם בלחץ מוגבר, בתגובות מהירות, מהן נכונות ומהן לא נכונות, והטעויות גוברות. ההאצה החירומית גורמת גם לכעס ולעצבנות.

ג. מצב חירום מתמשך פוגע בנפש האדם ובגופו, ואף עלול לשבש אותם לשארית חייו ח"ו.

ד. השאלה היא למשך כמה זמן ובאיזו עוצמה נחשף האדם למצב החירום – והאם הוא היה באותה העת בעל יכולת תמרון, או שהפך חסר אונים.

ה. יכולת הסתגלות מהירה למצב חירום – דורשת הכנה, תרגול, ובעיקר גמישות מחשבתית ורגשית.

ו. גם במצב חירום קיצוני ומתמשך האדם חייב הפוגה יומית וזמן להתכנסות פנימה ולניתוק זמני מהסביבה.

ז. מצב חירום מתמשך שכרוך גם בחוסר פרטיות מביא לשחיקת האישיות, ולתופעת הַעֲדֵר.

ח. אסור שהאדם ישבור את חומות האישיות שלו ושיתרוקן מהגרעין הפנימי שלו, ואסור שנפשו תהיה חשופה לכל דכפין! "ונשמרתם מאד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם"!

ט. כפי שהגוף זקוק למנוחה, כך גם הנפש זקוקה לה מאד.

י. "ותלמוד תורה כְּנֶגֶד כֻּלָּם". התרופה לכל מחלה ולכל מצב חירום: תורה, מצוות ומעשים טובים.

יא. הציור, הניגון, הכתיבה והיצירה הכשרים הם כמים קרים על נפש עֲיֵפה – תמיד, ובמיוחד במצבי חירום מתמשכים ועוצמתיים.

יב. קליפת הכפירה: יש אנשים שקשה להם לקבל מגבלות, הם רוצים חופש. קשה להם שעל פי התורה יש בורא ית' ויש ענשים, וקשה להם להתבטל בפני הבורא ית' ותורתו – אבל לעצמם ולערכים שהמציאו הם כורעים ומשתחווים ללא היסוס! האידאולוגיות מונעות מהם את האפשרות לחזור בתשובה ולהתקרב לה' ית' ולתורתו. הם אסורים בכלא ערכי שהם המציאו.

יג. מי שולט, יצר טוב או יצר רע?!

יד. העולם הולך ומתברר – מי לה' ית' ומי ליצר הרע.

טו. ילד שהיה צריך טיפוח ועזרה להתגבר על הפרעות התנהגות אך לא קיבל לא אותן ולא תורה – יגדל להיות מבוגר וזקן עם אותן ההפרעות...

טז. אם אין קשר בין משפיע למקבל, אין השפעה. אם אין השפעה, אין תורה.

יז. מלאכה חשובה דורשת רצף, השתדל שלא לקטוע אותה. קח אותה ברצינות, עם רצף ועם משמעת.

יח. ההצלה וההצלחה – על פי הזכות!

יט. האחד רואה את האור הגדול, ומתפעל עד עומק נשמתו – ואדם אחר, שאין לו זכות, אומר: "מה זה? שטויות, אין כאן כלום"...

כ. אם אפשר לשאוף לדברים גבוהים – למה לשאוף נמוך כל כך?!

כא. איך שאתה מתנהג לאחרים ומה שאתה מקרין להם, כך מתיחסים אליך.

לחיים! לחיים! לחיים! נא להפיץ את מעינות דע"ה בכל מקום ובכל זמן לזיכוי הרבים, למען שמו באהבה – וגם את השירים שלנו, 'ערב דא"ז', המחזקים את כל הנשמות. לחיים! לחיים! לחיים! שבת שלום וכט"ס.